

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

**GAMTINIŲ DUJŲ RINKOS STEBĖSENOS ATASKAITA UŽ
2012 M. I KETV.**

Vilnius, 2012

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Algirdo g. 27,
LT-03219 Vilnius
Tel. +370 5 2135166,
Faks. +370 5 2135270.
El. p. info@regula.lt
www.regula.lt

2012 m., gegužė

TURINYS

ĮVADAS.....	4
1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS.....	6
1.1. Rinkos dalyviai	6
1.2. Rinkos apimtis.....	6
2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS	10
2.1. Rinkos dalyviai	10
2.2. Rinkos apimtis.....	10
2.3. Investicijos	12
3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS.....	13
3.1. Rinkos dalyviai	13
3.2. Rinkos apimtis.....	13
3.3. Investicijos	14
4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKA	16
4.1. Rinkos dalyviai	16
4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka.....	16
4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka	17
4.4. Investicijos	21

IVADAS

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) parengė 2012 m. I ketv. gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitą. Ataskaita parengta gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo įmonių Komisijai pateiktų ataskaitų, kompanijos *Bloomberg* duomenimis.

Komisijos ataskaitoje pateikiami apibendrinti duomenys bei jų palyginimas. Ataskaitoje nagrinėjamos gamtinių dujų importo, perdavimo, skirstymo bei tiekimo rinkos.

Esminiai 2012 m. I ketv. įvykiai:

- Gamtinių dujų importo rinkoje veikiantys dalyviai 2012 m. I ketv., palyginti su 2011 m. I ketv., importavo 5,2 proc. gamtinių dujų mažiau, tačiau auganti importuotų dujų kaina padidino importo sąnaudas 29 proc.
- Brangstančios alternatyvios kuro rūšys (1 proc. sieringumo mazutas ir gazolis) bei euro, o kartu ir lito atžvilgiu metų pradžioje stiprėjęs doleris lėmė 39 proc. didesnę svertinę dujų importo kainą.
- 2012 m. I ketv. 13,5 proc. didesnės tranzito apimtys, palyginti su 2011 m. I ketv., leido išlaikyti bendrą teigiamą perdavimo apimčių pokytį, tačiau perdavimas Lietuvos vartotojams per tą patį laikotarpį sumažėjo 6 proc.
- Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo Lietuvos vartotojams veiklos 2012 m. I ketv. siekė 37,7 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. I ketv., sumažėjo 6,4 proc.
- 2012 m. I ketv. gamtinių dujų paskirstyta 10 proc. mažiau nei praėjusių metų pirmąjį ketvirtį. Visi skirstymo rinkos dalyviai paskirstė mažiau gamtinių dujų. Didžiausią skirstymo rinkos dalį – 97 proc. ir toliau užima AB „Lietuvos dujos“.
- Skirstymo veiklos pajamos 2012 m. I ketv. siekė 68,92 mln. Lt arba 3,3 proc. mažiau nei 2011 m. I ketv.
- Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka ir toliau išlieka palyginti nedidelė. 2012 m. I ketv. joje parduota 2,9 mln. m³ gamtinių dujų arba 2,4 proc. mažiau nei 2011 m. I ketv.
- 2012 m. I ketv. pajamos už dujas, parduotas didmeninėje tiekimo rinkoje, siekė 4,31 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. I ketv., buvo 31 proc. didesnės.
- Mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje 2012 m. I ketv. patiekta 6,7 proc. mažiau dujų nei 2011 m. I ketv. Per pirmąjį šių metų ketvirtį parduota 631,2 mln. m³ dujų. Tiekimas nebuitiniams vartotojams 2012 m. I ketv., palyginti su 2011 m. I ketv., mažėjo 6,4 proc., o buitiniams vartotojams – 12 proc.

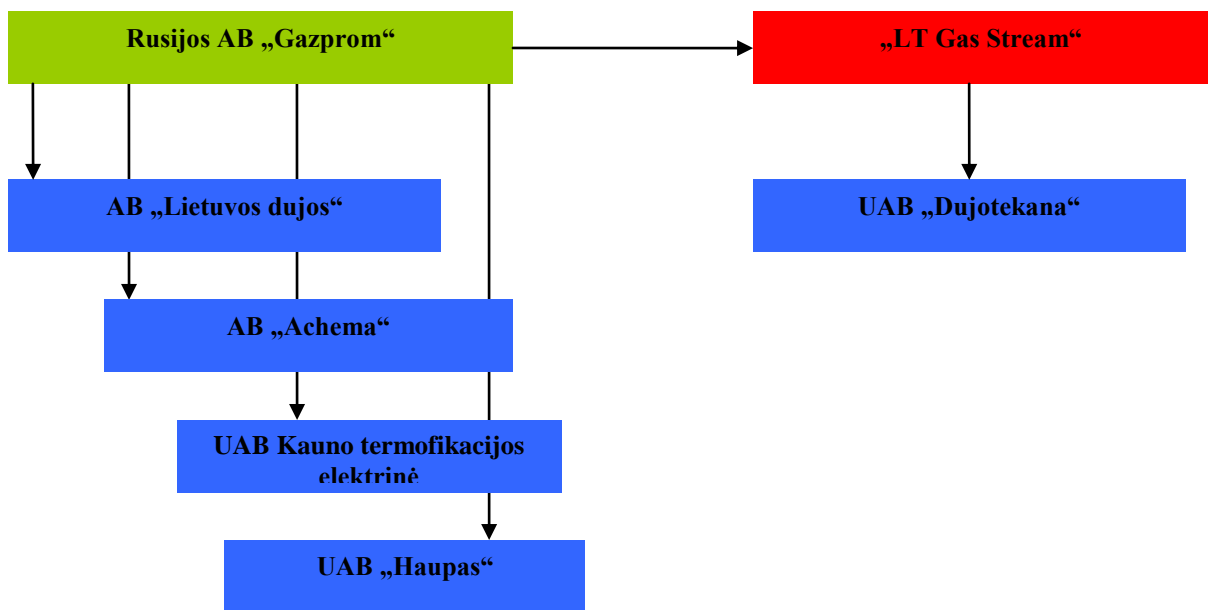
- Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos dalyvių pajamos iš buitiniams vartotojams patiektų dujų 2012 m. I ketv. sudarė 85,5 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. I ketv., buvo 7 proc. didesnės. Pajamos iš nebutinių vartotojų segmento 2012 m. I ketv. buvo 28,5 proc. didesnės nei 2011 m. I ketv. ir siekė 746,5 mln. Lt.
- Perdavimo rinkoje 2012 m. I ketv. buvo investuota 3,078 mln. Lt arba 3 kartus daugiau nei 2011 m. I ketv. Skirstymo rinkos dalyviai pirmąjį šių metų ketvirtį investavo 4,38 mln. Lt, investicijų lygis išliko panašus, kaip ir 2011 m. I ketv. (4,33 mln. Lt). Tiekimo rinkoje 2012 m. I ketv. investuota 25,08 tūkst. Lt arba beveik 2 kartus daugiau nei 2011 m. I ketv. (13,02 tūkst. Lt). Iš viso investicijos visame sektoriuje sudarė 7,48 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. I ketv., buvo 39,2 proc. didesnės.
- Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklos bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. AB „Lietuvos dujos“ veiklų ir kontrolės atskyrimo būdo aprašymo ir numatomų atlikti veiksmų plano pateikimas Komisijai, AB „Lietuvos dujos“ rašytiniu prašymu, buvo atidėtas iki 2012 m. gegužės 31 d., tačiau įmonės pertvarkos galutinis terminas nebuvo pakeistas ir išlieka 2014 m. spalio 31 d.

1. GAMTINIŲ DUJŲ IMPORTAS

1.1. Rinkos dalyviai

2012 m. I ketv. gamtinių dujų importo rinkoje veikė tie patys dalyviai, kaip ir 2011 m. I ketv. Gamtines dujas importavo: AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, AB „Achema“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinė. Gamtinės dujos į Lietuvą 2012 m. I ketv. buvo importuojamos iš vienintelio išorinio tiekėjo – Rusijos AB „Gazprom“. UAB „Dujotekana“ dujas pirkė iš tarpininko „LT Gas Stream AG“, o ne tiesiogiai iš Rusijos AB „Gazprom“. Gamtinių dujų importo šaltiniai pavaizduoti 1 paveiksle.

1 pav. Gamtinių dujų importo į Lietuvą segmento dalyviai

Šaltinis: Komisija.

1.2. Rinkos apimtis

2012 m. I ketv. į Lietuvą importuota 1120 mln. m³ gamtinių dujų, tai 5,2 proc. mažiau nei 2011 m. I ketv., kai buvo importuota 1181 mln. m³ dujų. Visi gamtinių dujų importo rinkos dalyviai, išskyrus UAB „Haupas“, 2012 m. I ketv. importavo mažiau gamtinių dujų nei pernai tuo pačiu laikotarpiu. UAB „Haupas“ importuojamų gamtinių dujų kiekio augimas yra per mažas, kad darytų didesnę teigiamą poveikį visai importo rinkai. Labiausiai 2012 m. I ketv., palyginti su

2011 m. I ketv., mažėjo UAB „Dujotekana“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinės importuoti gamtinių dujų kiekiai. Per pirmąjį šių metų ketvirtį importuotų gamtinių dujų kiekiai pateikti 1 lentelėje.

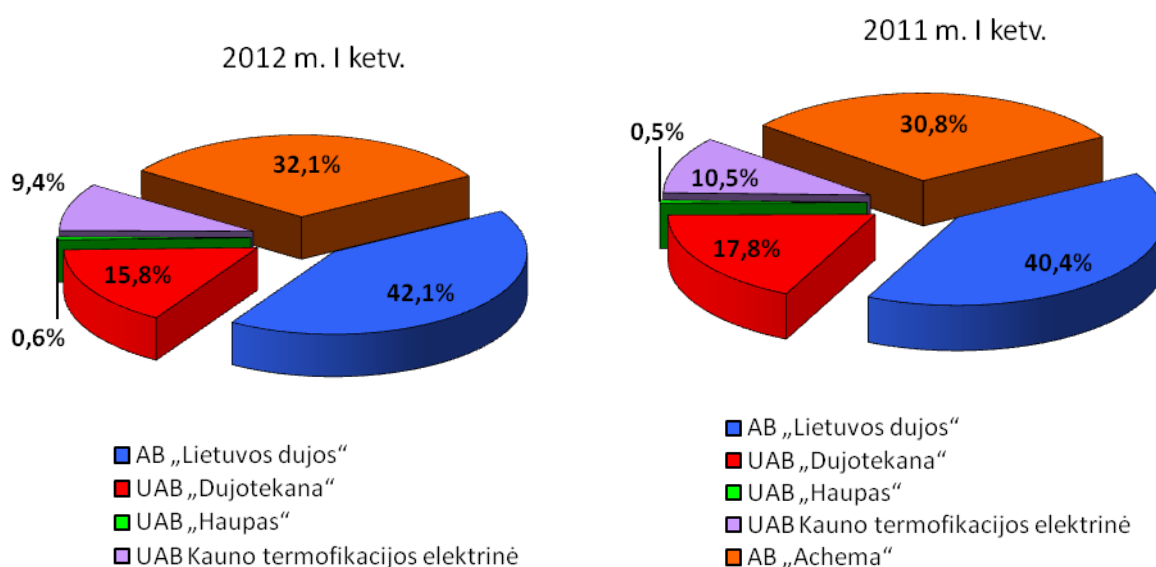
1 lentelė. Į Lietuvą importuojami gamtinių dujų kiekiai, tūkst. m³, 2011 m. I ketv. –2012 m. I ketv.

Importuotojas	2012 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	471244	476886	-1
UAB „Dujotekana“	177420	210587	-16
UAB „Haupas“	6274,7	6170	2
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	105606	124000	-15
AB „Achema“	359617	363347	-1
Iš viso:	1120162	1180990	-5

Šaltinis: Komisija.

Struktūriniu požiūriu didžiausią gamtinių dujų importo rinkos dalį 2012 m. I ketv., kaip ir 2011 m. I ketv., užėmė AB „Lietuvos dujos“. Šios įmonės užimama rinkos dalis išaugo beveik 2 procentiniais punktais. AB „Achema“ užimama rinkos dalis išaugo 1,3 procentinio punkto, UAB „Haupas“ – 0,1 procentinio punkto. UAB „Dujotekana“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinės užimamos rinkos dalys mažėjo atitinkamai 2 ir 1,1 procentiniais punktais.

2 pav. Gamtinių dujų importuotojų 2012 m. I ketv. ir 2011 m. I ketv. užimamos rinkos dalys

Šaltinis: Komisija.

2012 m. I ketv. aukštesnė importuotų dujų kaina lėmė tai, kad importo sąnaudos buvo 29 proc. didesnės nei 2011 m. I ketv. Visos gamtines dujas importuojančios įmonės 2012 m. I ketv. patyrė didesnes sąnaudas nei 2011 m. I ketv. Importo sąnaudos labiausiai augo AB „Lietuvos dujos“ – apie 37 proc. Toks sąnaudų augimas buvo nulemtas augančios importuojamų dujų kainos, kadangi AB „Lietuvos dujos“ importuojamų gamtinių dujų kiekis praktiškai nepakito. Mažiausiai 2012 m. I ketv., palyginti su 2011 m. I ketv., augo UAB „Dujotekana“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinės sąnaudos: šių įmonių sąnaudų augimo tempai buvo lėtesni dėl gerokai sumažėjusių importo apimčių.

2 lentelė. Į Lietuvą importuojamų gamtinių dujų įsigijimo sąnaudų dinamika, tūkst. Lt*

Importuotojas	2012 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	597253	435988	36,99
UAB „Dujotekana“	227950	194170	17,40
UAB „Haupas“	7977	6552	21,75
UAB Kauno termofikacijos elektrinė	134405	113167	18,77
Iš viso:	967585	749877	29,03

* - nevertinant AB „Achema“ importo sąnaudų.

Šaltinis: Komisija.

Importuojamų gamtinių dujų kaina tiesiogiai priklauso nuo alternatyvių kuro rūšių, t. y. 1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio kainos pasaulinėje rinkoje bei euro ir JAV dolerio kurso santykio. 3 lentelėje pateikiamas 1 proc. sieringumo mazuto ir gazolio 6 mėn. vidutinės kainos bei valiutų kurso santykio palyginimas. Kiekvienos dienos naftos produktų kainų bei valiutų kurso svyravimai ir reikšmės skelbiami Komisijos interneto svetainėje adresu www.regula.lt.

2012 m. I ketv. alternatyvios kuro rūšys buvo brangesnės, palyginti su 2011 m. I ketv. 1 proc. sieringumo mazutas, priklausomai nuo mėnesio, buvo nuo 34 iki 40 proc. brangesnis, dyzelinis kuras (0,1) 2012 m. I ketv. kainavo nuo 26 iki 37 proc. daugiau nei 2011 m. I ketv. Lito kursui esant susietam su euru, šių metų pirmąjį ketvirtį dolerio atžvilgiu silpnėjęs euras darė įtaką ir lito/JAV dolerio kurso santykiui. Doleris šių metų pirmojo ketvirčio mėnesiais buvo nuo 3 iki 6,6 proc. brangesnis lito atžvilgiu nei praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu. Minėti veiksniai lėmė tai, kad 2012 m. I ketv. importuojamų gamtinių dujų kaina buvo vidutiniškai 38,6 proc. didesnė nei 2011 m. I ketv. ir siekė 1272,16 Lt už tūkst. m³ (2011 m. I ketv. vidutinė importuojamų dujų kaina buvo 917,9 Lt už tūkst. m³). Vidutinių gamtinių dujų importo kainų palyginimas pateikiamas 3 paveiksle.

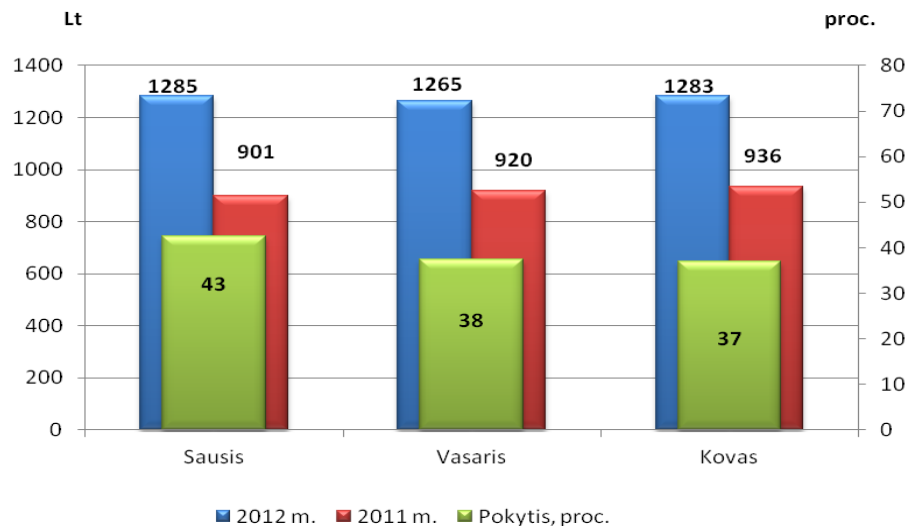

3 lentelė. 1 proc. sieringumo mazuto, gazolio 6 mėn. kainos ir valiutų kursų santykio 2012 m. I ketv. – 2011 m. I ketv. palyginimas

Gamtinių dujų importo kainos veiksnys	Kaina, JAV dol./t	Kaina, JAV dol./t	Mėnesio kainos pokytis per metus, proc.
1 proc. sieringumo mazutas	<u>2012 m. sausis</u>	<u>2011 m. sausis</u>	
	656,3	468,8	40,0
	<u>2012 m. vasaris</u>	<u>2011 m. vasaris</u>	
	654,5	478,48	36,8
	<u>2012 m. kovas</u>	<u>2011 m. kovas</u>	
	666,61	497,07	34,1
Dyzelinis kuras (0,1)	<u>2012 m. sausis</u>	<u>2011 m. sausis</u>	
	942,45	689,32	36,7
	<u>2012 m. vasaris</u>	<u>2011 m. vasaris</u>	
	940,59	716,66	31,2
	<u>2012 m. kovas</u>	<u>2011 m. kovas</u>	
	952,27	753,53	26,4
Lt/JAV	<u>2012 m. sausis</u>	<u>2011 m. sausis</u>	
	2,6248	2,5218	4,1
	<u>2012 m. vasaris</u>	<u>2011 m. vasaris</u>	
	2,5678	2,4959	2,9
	<u>2012 m. kovas</u>	<u>2011 m. kovas</u>	
	2,5896	2,4304	6,6

Šaltinis: Komisija.

3 pav. Gamtinių dujų vidutinės importo kainos 2012 m. I ketv. – 2011 m. I ketv. palyginimas, Lt už tūkst. m³

Šaltinis: Komisija.

2. GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS

2.1. Rinkos dalyviai

2012 m. I ketv. gamtinių dujų perdavimo rinkoje veikė vienintelė įmonė AB „Lietuvos dujos“. Komisija šiai įmonei licenciją vykdyti dujų perdavimo veiklą yra išdavusi 2001 m. gruodžio 17 d. Licencijuojamos veiklos teritorija apima visas 10 Lietuvos apskričių. Tranzito veikla nėra licencijuojama, šią veiklą vykdo perdavimo tinklo operatorius AB „Lietuvos dujos“.

2.2. Rinkos apimtis

Perdavimo sistemos operatorius 2012 m. I ketv. transportavo 1760 mln. m³ gamtinių dujų, iš kurių 68,9 mln. m³ arba 3,9 proc. bendro kiekio teko buitiniams vartotojams, 1018 mln. m³ arba 57,8 proc. – nebutiniams vartotojams, o likusi 673 mln. m³ gamtinių dujų dalis – tranzitui. Palyginti su 2011 m. I ketv., per šių metų pirmąjį ketvirtį buvo transportuota 9,8 mln. m³ (arba 0,6 proc.) dujų daugiau. Transportuotas dujų kiekis augo tik dėl tranzito apimčių didėjimo. Gamtinių dujų perdavimo kiekiai ir jų palyginimas pateikti 4 lentelėje.

Gamtinių dujų tranzitas, dujų transportavimo perdavimo sistemos struktūroje sudaro 38 proc. iš viso transportuoto dujų kiekio. Tranzito dalis, palyginti su praėjusių metų pirmuoju ketvirčiu, išaugo kiek daugiau nei 4 procentiniais punktais, dujų tranzito augimas pirmąjį metų ketvirtį pastebimas jau šeštus metus iš eilės (žr. 4 pav.). 2012 m. I ketv. gamtinių dujų tranzitas buvo 13,5 proc. didesnis nei 2011 m. I ketv. ir siekė 673 mln. m³ gamtinių dujų.

Gamtinių dujų perdavimas Lietuvos vartotojams 2012 m. I ketv. buvo 6 proc. mažesnis nei 2011 m. I ketv. ir siekė 1087 mln. m³ gamtinių dujų. Buitiniams vartotojams perduotas gamtinių dujų kiekis sudaro 6,3 proc. iš viso Lietuvos vartotojams perduoto kiekio. Šios grupės suvartojamas gamtinių dujų kiekis 2012 m. I ketv. buvo 12,3 proc. (arba 9,6 mln. m³) mažesnis nei praėjusių metų I ketv. Nebuitinių vartotojų dalis perdavimo segmente sudaro 93,7 proc. 2012 m. I ketv. šiems vartotojams buvo perduota 5,6 proc. gamtinių dujų mažiau nei 2011 m. I ketv.

4 lentelė. **Gamtinių dujų kiekių perdavimo palyginimas, tūkst. m³**

Perdavimas	2012 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, tūkst. m ³	Pokytis, proc.
Perdavimas LT vartotojams	1087445	1157446	-70001	-6,0
Buitiniai vartotojai	68863	78526	-9663	-12,3
Nebuitiniai vartotojai	1018582	1078920	-60338	-5,6
Tranzitas	672971	593105	79866	13,5
Transportavimas (iš viso)	1760416	1750551	9865	0,6

Šaltinis: Komisija.

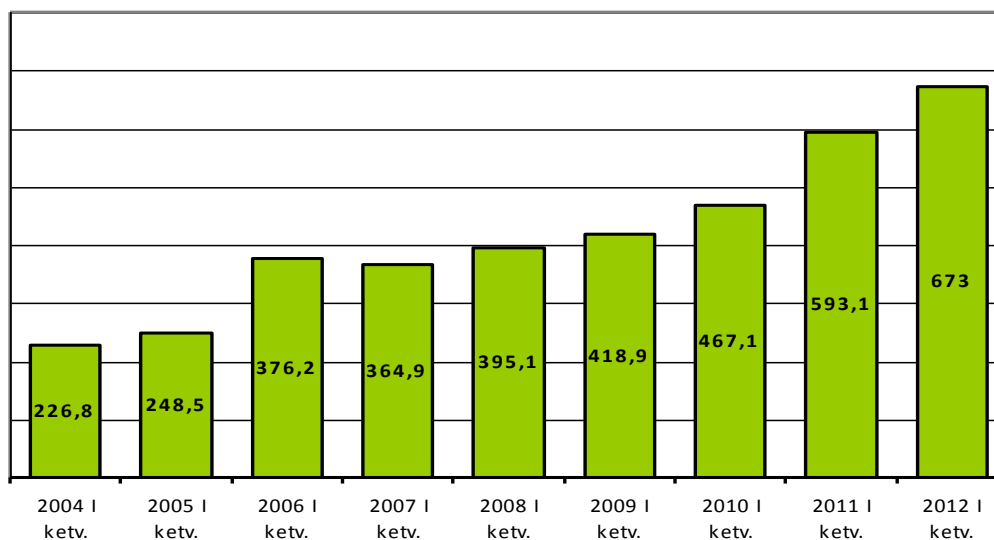
Gamtinių dujų perdavimo vertinė išraiška 2012 m. I ketv. buvo 6,4 proc. mažesnė nei 2011 m. I ketv. Pajamos už gamtinių dujų perdavimą Lietuvos vartotojams šių metų pirmąjį ketvirtį siekė 37,7 mln. Lt. Didžiausią dalį perdavimo pajamų sudaro pajamos, gautos iš nebutinių vartotojų (84 proc. visų pajamų), jos mažėjo 9,5 proc. 2012 m. I ketv. labiausiai – 40 proc. augo pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą, tačiau šių pajamų dalis, kaip ir pajamų iš buitinių vartotojų, nėra ypatingai didelė pajamų struktūroje.

5 lentelė. **Perdavimo veiklos pajamų palyginimas*, tūkst. Lt**

Perdavimas	2012 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, tūkst. Lt	Pokytis, proc.
Buitiniai vartotojai	2534	2787,8	-253,8	-9,10
Nebuitiniai vartotojai	31659,3	34997,9	-3338,6	-9,54
Pajamos už trumpalaikius perdavimo pajėgumus ir pajėgumų viršijimą	3489,9	2478,6	1011,3	40,80
Perdavimas (iš viso)	37683,2	40264,3	-2581,1	-6,41

* - nevertinant tranzito transportavimo perdavimo sistema pajamų.

Šaltinis: Komisija.

4 pav. **Gamtinių dujų tranzito dinamika 2004 m. I ketv. – 2012 m. I ketv., mln. m³**

Šaltinis: Komisija.

2.3. Investicijos

AB „Lietuvos dujos“ į transporto magistraliniu tinklu veiklą 2012 m. I ketv. investavo 3,078 mln. Lt, t. y. beveik 3 kartus (arba 198 proc.) daugiau nei praėjusių metų pirmąjį ketvirtį. Investicijų augimą lėmė magistralinio dujotiekio nuo Jurbarko iki atšakos į Tauragės dujų skirstymo stotį statyba, kuriai buvo skirta 2,079 mln. Lt (arba 67,5 proc. visų perdavimo veiklai skirtų investicijų).

6 lentelė. **Investicijų į gamtinių dujų transporto magistraliniu tinklu veiklą dinamika, tūkst. Lt**

	2012 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, tūkst. Lt
Investicijos, tūkst. Lt	3078,0	1034,0	2044
Pokytis, kartais	2,98		

Šaltinis: Komisija.

Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, valstybė narė privalo užtikrinti perdavimo veiklos atskyrimą nuo skirstymo, tiekimo ir gamybos veiklos bei šių veiklų komercinių interesų, įskaitant perdavimo veiklos nuosavybės atskyrimą. AB „Lietuvos dujos“ veiklų ir kontrolės atskyrimo būdo aprašymo ir numatomų atlikti veiksmų plano pateikimas Komisijai, AB „Lietuvos dujos“ rašytiniu prašymu, buvo atidėtas iki 2012 m. gegužės 31 d., tačiau įmonės pertvarkos galutinis terminas nebuvo pakeistas ir išlieka 2014 m. spalio 31 d.

3. GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

3.1. Rinkos dalyviai

Gamtinių dujų skirstymo veiklai 2012 m. I ketv. vykdyti Komisija buvo išdavusi skirstymo licencijas 6-ioms įmonėms. Lyginti su 2011 m. I ketv., skirstymo rinkos dalyviai nepasikeitė. Visos įmonės, 2012 m. I ketv. turėjusios tiekimo licencijas, aktyviai vykdė skirstymo veiklą. Įmonės, turinčios tiekimo licencijas, pateiktos 7 lentelėje.

7 lentelė. Įmonės, turinčios gamtinių dujų skirstymo licencijas

Eilės nr.	Įmonės pavadinimas	Veiklos vykdymas
1.	AB „Lietuvos dujos“	Taip
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Taip
3.	UAB „Intergas“	Taip
4.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Taip
5.	UAB „Druskininkų dujos“	Taip
6.	AB „Achema“	Taip

Šaltinis: Komisija.

3.2. Rinkos apimtis

2012 m. I ketv. gamtinių dujų sistema buvo transportuota 410,6 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginti su tuo pačiu laikotarpiu pernai, šių metų pirmąjį ketvirtį buvo transportuota 9,7 proc. mažiau gamtinių dujų.

Buitiniams vartotojams 2012 m. I ketv. buvo paskirstyta 68,96 mln. m³ gamtinių dujų, tai sudarė apie 17 proc. iš viso paskirstyto dujų kiekio. Nors buitiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis 2012 m. I ketv., palyginti su 2011 m. I ketv., sumažėjo 12,3 proc., tačiau dėl bendro paskirstytų dujų kiekio mažėjimo buitiniai vartotojai gamtinių dujų paskirstymo struktūroje užėmė tokią pačią dalį, kaip ir 2011 m. I ketv. Nebuitiniams vartotojams paskirstyta 83 proc. gamtinių dujų, tai sudarė 341,6 mln. m³ iš viso paskirstyto dujų kiekio. Palyginti su 2011 m. I ketv., nebutiniams vartotojams paskirstytų gamtinių dujų kiekis sumažėjo 34,5 mln. m³ (arba 9,17 proc.). Gamtinių dujų skirstymo rinkos struktūra 2012 m. I ketv. išliko tokia pati, kaip ir 2011 m. I ketv. Didžiausią skirstymo rinkos dalį ir toliau užima AB „Lietuvos dujos“. Ši įmonė per pirmąjį šių metų

ketvirtį paskirstė 399 mln. m³ dujų arba 97 proc. iš viso paskirstyto gamtinių dujų kiekio. Rinkos dalyvių paskirstytų gamtinių dujų kiekiai pateikti 8 lentelėje.

2012 m. I ketv. skirstymo veiklos pajamos sudarė 68,92 mln. Lt ir, palyginti su 2011 m. I ketv., buvo 3,3 proc. (arba 2,38 mln. Lt) mažesnės. Pajamos, gautos iš nebuitinių vartotojų, 2012 m. I ketv. sudarė 20,83 mln. Lt arba 9,4 proc. mažiau nei 2011 m. I ketv. Pajamos iš skirstymo nebuitiniams vartotojams praktiškai nepakito (mažėjimas sudarė 0,3 proc.) ir sudarė 48,07 mln. Lt.

8 lentelė. Paskirstyto gamtinių dujų kiekio palyginimas, tūkst. m³

Skirstymo įmonė	Iš viso			Buitiniai vartotojai			Nebuitiniai vartotojai		
	2012 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, proc.	2012 m. I ketv.	2011 m. I ketv.	Pokytis, proc.
AB „Lietuvos dujos“	399022	442589	-9,8%	68863	78526	-12,3%	330159	364063	-9,3%
UAB „Intergas“	8772,7	9344	-6,1%	32,574	35	-6,9%	8740,1	9309	-6,1%
UAB „Fortum Heat Lietuva“	1859,9	1868,1	-0,44%	2,393	2,631	-9,05%	1857,6	1865,5	-0,43%
UAB „Druskininkų dujos“	82,128	95,984	-14,44%	39,636	42,269	-6,23%	42,492	53,715	-20,89%
AB agrofirma „Josvainiai“	836,5	837,8	-0,16%	21,0	24,7	-14,98%	815,5	813,1	0,30%
Iš viso:	410573	454735	-9,71%	68959	78631	-12,3%	341612	376104	-9,17%

Šaltinis: Komisija.

3.3. Investicijos

2012 m. I ketv. gamtinių dujų skirstymo rinkos dalyviai į skirstymo veiklą investavo 4,38 mln. Lt, tai yra 1,2 proc. daugiau nei praėjusių metų pirmąjį ketvirtį (4,33 mln. Lt). 2012 m. I ketv. buvo prijungti 443 nauji vartotojai – 2,8 karto daugiau nei 2011 m. I ketv. Nutiesto dujotiekio ilgis 2012 m. I ketv. siekė 13,9 km.

9 lentelė. Gamtinių dujų skirstymo investicinės veiklos rodiklių palyginimas

Investicijos	Mato vnt.	2012 m.	2011 m.	Pokytis, mato vnt.	Pokytis, proc.
		I ketv.	I ketv.		
AB „Lietuvos dujos“	tūkst. Lt	3657	1004	2653	264%
UAB „Intergas“	tūkst. Lt	723	3326	-2603	-78%
UAB „Fortum Heat Lietuva“	tūkst. Lt	0,8	0,2	1	300%
Iš viso:	tūkst. Lt	4381	4330,2	51	1%
Nutiestų dujotiekių ilgis					
AB agrofirma "Josvainiai"	km		0,216		
Nutiestų dujotiekių ilgis					
AB „Lietuvos dujos“	km	13,9	3,8	10,1	265,8%
Iš viso:	km	13,9	4,016	9,884	246,12%
Prijungta naujų vartotojų					
AB „Lietuvos dujos“	vnt.	442	152	290	190,8%
AB agrofirma „Josvainiai“	vnt.		5		-100,0%
UAB „Druskininkų dujos“	vnt.		2		-100,0%
UAB „Intergas“	vnt.	1	2	-1	-50,0%
Iš viso:	vnt.	443	161	282	175,2%

Šaltinis: Komisija.

4. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO RINKA

4.1. Rinkos dalyviai

2012 m. I ketv. gamtinių dujų tiekimo licenciją Komisijos sprendimu turėjo 14 gamtinių dujų tiekimo įmonių, t. y. tiek pat, kiek ir 2011 m. IV ketv. 2011 m. I ketv. gamtinių dujų tiekimo licenciją turinčių rinkos dalyvių skaičius siekė 13. Gamtinių dujų tiekimo veiklą, kaip ir 2011 m. I ketv., vykdė tos pačios 8 įmonės (žr. 10 lentelę).

10 lentelė. Licencijuotos gamtinių dujų tiekimo įmonės

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Informacija apie veiklos vykdymą 2012 m. I ketv.
1.	AB „Lietuvos dujos“	Vykdė
2.	AB agrofirma „Josvainiai“	Vykdė
3.	UAB „Prekybos namai Giro“	Nevykdė
4.	UAB „Dujotekana“	Vykdė
5.	Bendra Lietuvos ir Rusijos įmonė UAB „Stella Vitae“	Nevykdė
6.	AB „Achema“	Vykdė
7.	UAB „Intergas“	Vykdė
8.	Lietuvos ir JAV UAB „Iternalit“	Nevykdė
9.	UAB „Haupas“	Vykdė
10.	UAB „Druskininkų dujos“	Vykdė
11.	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	Nevykdė
12.	UAB „Fortum Heat Lietuva“	Vykdė
13.	UAB „Imlitex“	Nevykdė
14.	Lietuvos energija, AB	Nevykdė

Šaltinis: Komisija.

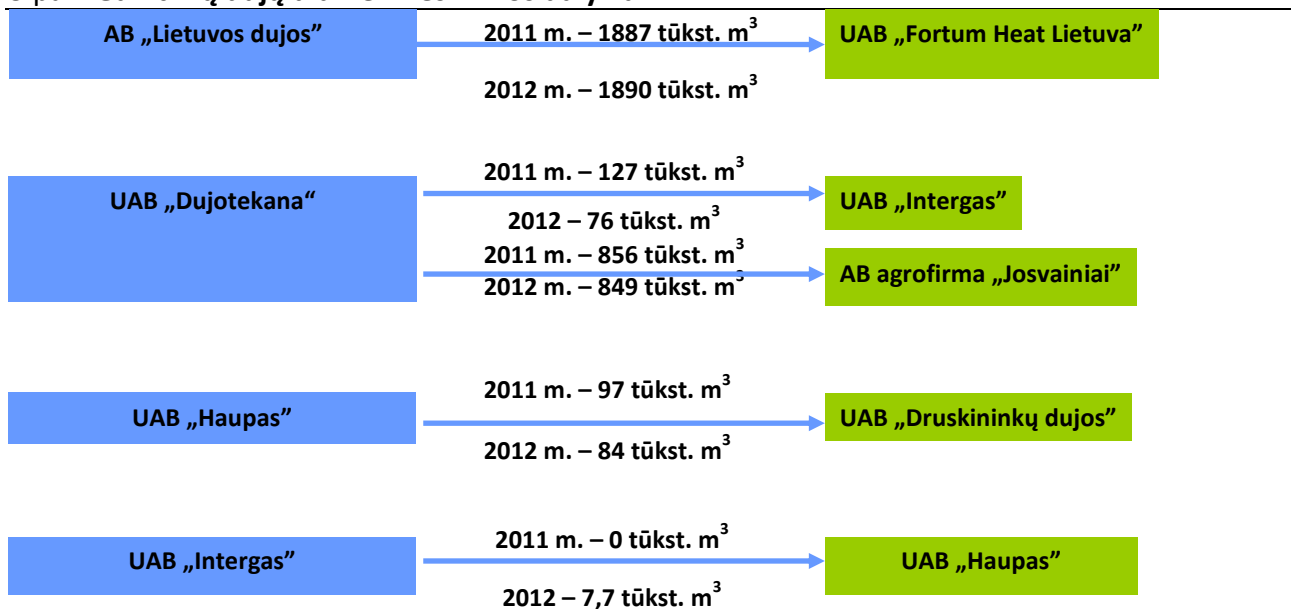
4.2. Didmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

Šių metų pirmąjį ketvirtį didmeninėje gamtinių dujų rinkoje parduota 2,9 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 2,1 proc. mažiau nei 2011 m. I ketv. 2012 m. I ketv. didmeninėje gamtinių dujų rinkoje pardavimo apimčių mažėjimo tempai buvo lėtesni nei pernai. 2011 m. I ketv., palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2010 metais, pardavimai didmeninėje rinkoje mažėjo 15,1 proc., šių metų pirmąjį ketvirtį mažėjimas siekė tik 2,1 proc. Vertine išraiška 2012 m. I ketv. pardavimai didmeninėje dujų rinkoje sudaro 4,310 mln. Lt., tai 31 proc. daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu 2011 metais. Mažėjant pardavimams didmeninėje gamtinių dujų rinkoje, tokį vertinės išraiškos pokytį nulėmė augančios

dujų kainos (didmeninėje gamtinių dujų rinkoje dujų kainos 2012 m. I ketv. buvo beveik 34 proc. didesnės, svertinė importo kaina 39 proc. didesnė).

5 pav. Gamtinių dujų didmeninės rinkos dalyviai

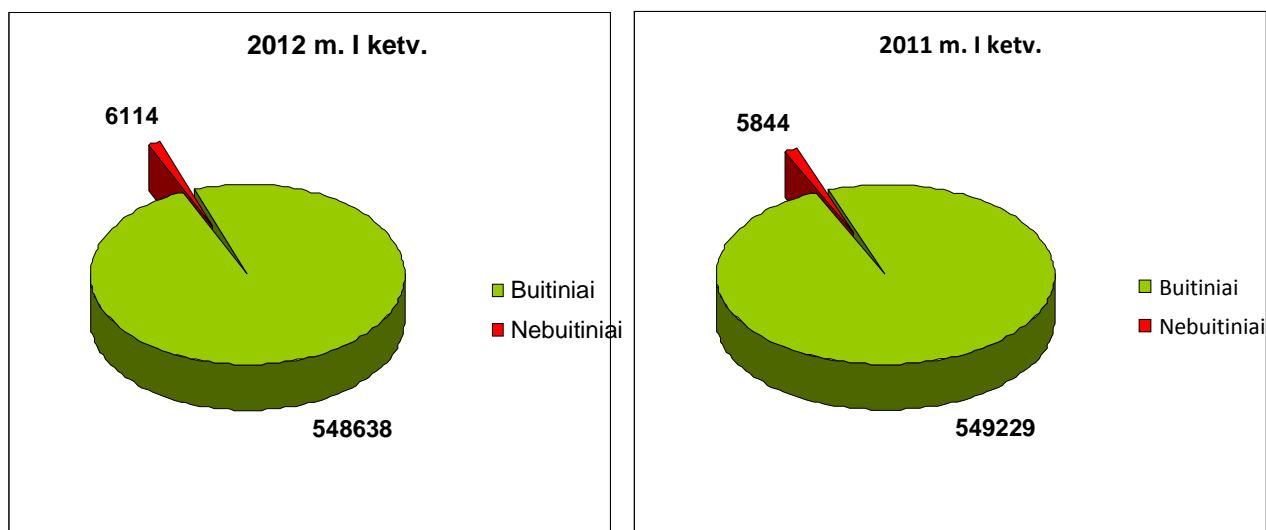

Šaltinis: Komisija.

4.3. Mažmeninė gamtinių dujų tiekimo rinka

2012 m. I ketv. Lietuvoje buvo 554,752 tūkst. gamtinių dujų vartotojų, iš kurių 548,638 tūkst. buitiniai ir 6,114 tūkst. nebutiniai (6 pav.).

6 pav. Rinkos struktūra pagal vartotojus

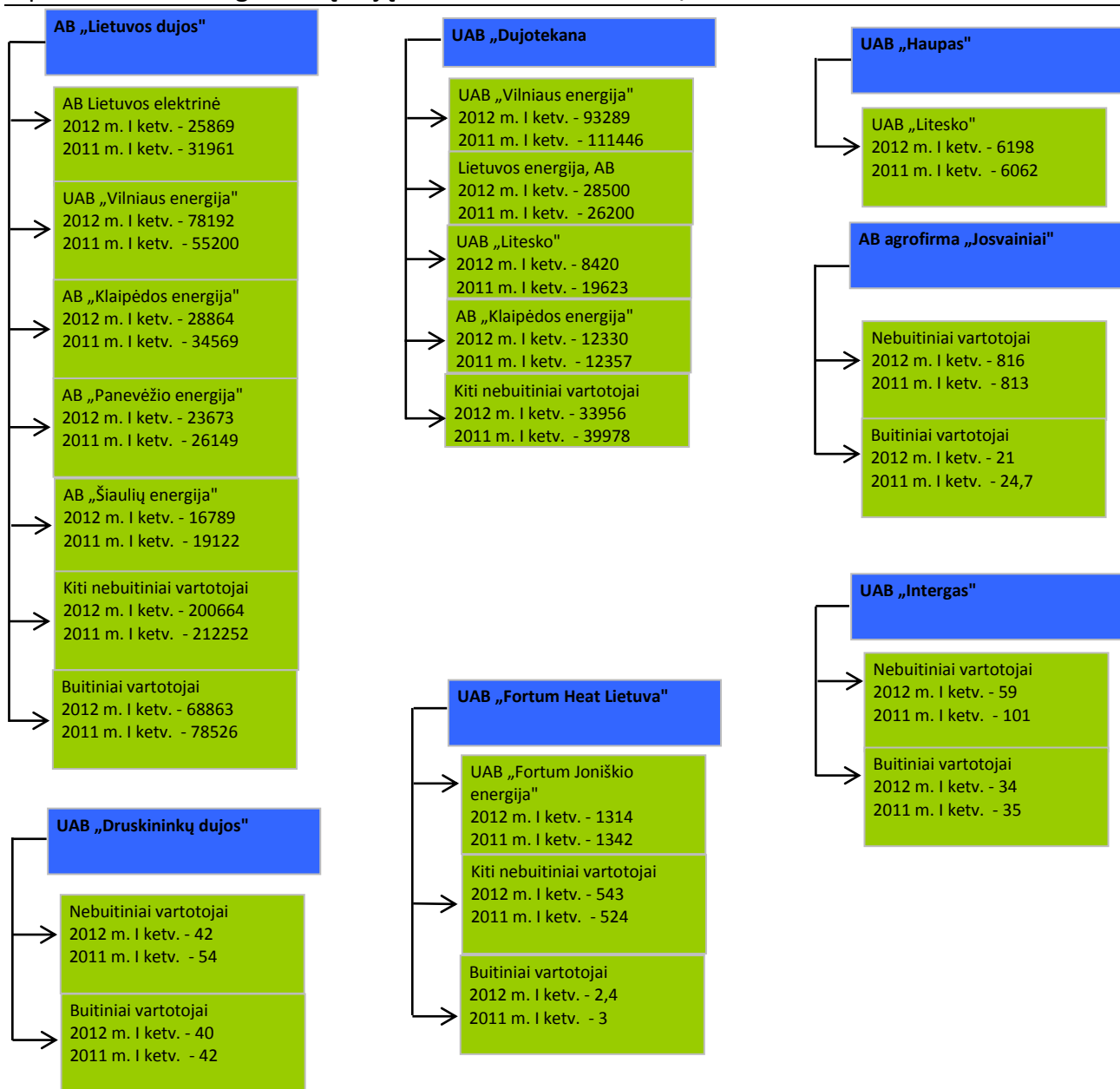

Šaltinis: Komisija.

2012 m. I ketv. gamtinių dujų tiekėjai vartotojams išliko tie patys, kaip ir praėjusių metų I ketv. Gamtines dujas vartotojams tiekė 7 tiekimo įmonės: AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“ ir UAB „Intergas“.

2012 m. I ketv. mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje parduota 631,2 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginti su tuo pačiu ketvirčiu 2011 m., mažmeninėje rinkoje pardavimai mažėjo 7 proc., didžiausią įtaką tam turėjo 6,4 proc. smukę mažmeniniai pardavimai nebuitiniams vartotojams, pardavimai buitiniams vartotojams mažėjo 12 proc. Pardavimų koncentracija mažmeninėje dujų rinkoje išliko tokia pati, kaip ir 2011 m. I ketv. Kiek daugiau nei 98 proc. mažmeninių pardavimų rinkos užima AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“, likusiems rinkos dalyviams tenka 1,45 proc. rinkos. Nors konsoliduota AB „Lietuvos dujos“ ir UAB „Dujotekana“ užimama padėtis mažmeninėje gamtinių dujų rinkoje beveik nepakito, tačiau UAB „Dujotekana“ 2012 m. I ketv. užėmė 28 proc. mažmeninės dujų rinkos arba 3 procentiniais punktais mažiau nei 2011 m. I ketv. Mažėjant UAB „Dujotekana“ rinkos daliai, atitinkamai augo AB „Lietuvos dujos“ ir mažesnių rinkos dalyvių užimama rinkos dalis. AB „Lietuvos dujos“ 2012 I ketv. užėmė beveik 3 procentiniais punktais, o kiti dalyviai – 0,1 procentinio punkto didesnes rinkos dalis nei 2011 m. I ketv. Mažmeninėje rinkoje veikiančių Lietuvos dujų įmonių parduodami dujų kiekiai pateikti 7 paveiksle.

7 pav. Mažmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra, 2012 m. I ketv.

Šaltinis: Komisija.

Mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje buitiniams vartotojams tenkanti tiekimo dalis sudarė 10,9 proc. ir, palyginti su 2011 m. I ketv., mažėjo 0,5 procentinio punkto. Kaip ir praėjusių metų pirmąjį ketvirtį, nebutinių vartotojų nupirktas gamtinių dujų kiekis mažėjo, tačiau tiekimo rinkoje sudarė 89,1 proc. arba 0,7 procentinio punkto daugiau nei 2011 m. I ketv.

Buitinių vartotojų segmentas:

Šių metų pirmąjį ketvirtį mažmeninėje rinkoje dujas buitiniams vartotojams, kaip ir praėjusių metų pirmąjį ketvirtį, tiekė 5 įmonės. Dujos buvo tiekiamos 548,638 tūkst. buitinių vartotojų, palyginti su 2011 m. I ketv., buitinių vartotojų skaičius praktiškai nepakito (sumažėjimas 0,1 proc.).

2012 m. I ketv. buitiniai vartotojai suvartojo 68,96 mln. m³ dujų, lyginti su praėjusių metų pirmuoju ketvirčiu, buitiniai vartotojai suvartojo 12,3 proc. mažiau. Didesnė importuotų gamtinių dujų kaina lėmė, kad buitiniai vartotojai už sunaudotas gamtines dujas 2012 m. I ketv. mokėjo daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu 2011 metais. Buitiniai vartotojai pirmąjį šių metų ketvirtį už gamtines dujas sumokėjo 85,5 mln. Lt, t. y. 7 proc. (arba 5,7 mln. Lt) daugiau nei 2011 m. I ketv., kai už dujas buvo sumokėta 79,8 mln. Lt.

AB „Lietuvos dujos“ ir toliau išlieka pagrindine gamtinių dujų tiekėja buitiniams vartotojams. 2012 m. I ketv. šios įmonės užimama mažmeninės rinkos pardavimų dalis sudarė 99,86 proc. visų pardavimų. Mažmeniniai gamtinių dujų pardavimų kiekiai buitiniams vartotojams, gautos pajamos ir užimama rinkos dalis pateikiama 11 lentelėje.

11 lentelė. **Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių buitiniams vartotojams palyginimas**

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis pagal kiekius, proc.		
	2011 m. I ketv.	2012 m. I ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. I ketv.	2012 m. I ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. I ketv.	2012 m. I ketv.	Pokytis, proc. punkto
AB „Lietuvos dujos“	78526	68863	-12,31%	79649	85303	7,10%	99,87%	99,86%	-0,01%
AB agrofirma „Josvainiai“	24,7	21	-14,98%	29,6	31,9	7,77%	0,03%	0,03%	0,00%
UAB „Druskininkų dujos“	42,269	39,636	-6,23%	137,73	147,53	7,12%	0,05%	0,06%	0,01%
UAB „Fortum Heat Lietuva“	3	2,4	-20,00%	3,085	4,33	40,36%	0,00%	0,00%	0,00%
UAB „Intergas“	35,275	33,516	-4,99%	34,587	36,409	5,27%	0,04%	0,05%	0,01%
Iš viso:	78631,2	68959,6	-12,3%	79854	85523,2	7,1%			

Šaltinis: Komisija.

Nebuitinių vartotojų segmentas:

Nebuitiniams vartotojams gamtines dujas mažmeninėje rinkoje 2012 I ketv. tiekė tos pačios 7 įmonės, kaip ir praėjusių metų pirmąjį ketvirtį. Nebuitinių vartotojų skaičius 2012 m. I ketv. siekė 6,114 tūkst. ir, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu ketvirčiu, padidėjo 4,6 proc.

2012 m. I ketv. nebutiniai vartotojai nupirko 562,2 mln. m³ dujų, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, nupirktų dujų kiekis sumažėjo kiek daugiau nei 6 proc. (žr. 12 lentelę). Nebuitiniai vartotojai 2012 m. I ketv. už dujas sumokėjo 746,5 mln. Lt arba 28,5 proc. daugiau nei 2011 m. I ketv. (581 mln. Lt). Suvartojamam gamtinių dujų kiekiui mažėjant, tokį pokytį lėmė augusi dujų kaina.

Pagrindinę nebutinių vartotojų segmento dalį ir toliau užima AB „Lietuvos dujos“, kuri 2012 m. I ketv., palyginti su 2011 m. I ketv., sugebėjo padidinti užimamą rinkos dalį. 2012 m. I ketv. AB „Lietuvos dujos“ nebutinių vartotojų segmento dalis sudarė 66,8 proc. ir, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, buvo 3,4 procentiniais punktais didesnė. UAB „Dujotekana“, palyginti su praėjusių metų pirmuoju ketvirčiu, užimama nebutinių vartotojų segmento dalis sumažėjo 3,5 procentiniais punktais. Šiuo metu UAB „Dujotekana“ užima beveik 32 proc. šio segmento. UAB „Druskininkų dujos“ segmento dalis 2012 m. I ketv., palyginti su tuo pačiu 2011 m. ketv., nepasikeitė. Kitų rinkos dalyvių segmento dalis, išskyrus UAB „Intergas“, augo nuo 0,01 iki 0,09 procentinio punkto. Tiekiamų gamtinių dujų nebutiniams vartotojams kiekiai, pajamos ir užimamos segmento dalys pateikiami 12 lentelėje.

12 lentelė. Gamtinių dujų kiekio, pajamų bei segmento dalių nebutiniams vartotojams palyginimas

Tiekėjas	Kiekiai, tūkst. m ³			Pajamos, tūkst. Lt			Segmento dalis pagal kiekius, proc.	
	2011 m. I ketv.	2012 m. I ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. I ketv.	2012 m. I ketv.	Pokytis, proc.	2011 m. I ketv.	2012 m. I ketv.
AB „Lietuvos dujos“	381140	375760	-1,41%	367545	497215	35,28%	63,45%	66,83%
UAB „Dujotekana“	210587	177420	-15,75%	202960	235377	15,97%	35,06%	31,56%
UAB „Haupas“	6170	6282,37	1,82%	7081	9640	36,14%	1,03%	1,12%
AB agrofirma „Josvainiai“	813,10	815,50	0,30%	893,30	1194,20	33,68%	0,14%	0,15%
UAB „Druskininkų dujos“	53,72	42,49	-20,89%	116,76	118,21	1,24%	0,01%	0,01%
UAB „Fortum Heat Lietuva“	1865,50	1857,56	-0,43%	2220,59	2902,12	30,69%	0,31%	0,33%
UAB „Intergas“	101,04	58,67	-41,93%	97,67	79,16	18,95%	0,02%	0,01%
Iš viso:	600730,35	562236,59	-6,41%	580914,32	746525,69	28,51%	100,00%	100,00%

Šaltinis: Komisija

4.4. Investicijos

Įmonės, užsiimančios gamtinių dujų tiekimu, 2012 m. I ketv. investavo 25,08 tūkst. Lt. Tuo pačiu 2011 m. laikotarpiu šioje rinkoje veikiančios įmonės investavo beveik dvigubai mažiau – 13,02 tūkst. Lt. Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos pateiktos 13 lentelėje.

13 lentelė. Gamtinių dujų tiekimo įmonių investicijos, tūkst. Lt

Tiekėjas	2012 m. I ketv.	2011 m. I ketv.
AB „Lietuvos dujos“	14	13
UAB „Haupas“	7	0
UAB „Dujotekana“	4	0
UAB „Fortum Heat Lietuva“	0,08	0,018
Iš viso:	25,08	13,018

Šaltinis: Komisija